

lahkuda; oli ju nii lustiline teistega klaasi viina juures istuda — kodus oli nii wainne ja igaw. Et paljud nõnda mõtle. Sellepärast ei olnud ta ju halb inimene. Pidi ta otse nõnda tulema. Mis oitab nüüd lõik lahetsimine. Surnud on surnud — tema oma naist surnuist üles ei ärata. Aga tema peab lapsele elama — elama ja peatoidust muretsema. Ja laine olema. Sest laupäewast saadik enam ta lõrft ei lähe — lõik prii aeg on tema lapsele Annale. Sumal teab, kui kaua ta ta seda õrna taimelst tohib ravitseda? Wana tädi, kes tema palwe peole tema ja lapsega linna asus elama, arwab ta, et laps enam kaua ei ela, temal on „üleilmilised“ filmad. Isa arwab, et ta oma lapse usalduse jälle wõtab, kui ta kodukülalt lahkeb ja teise paika asub elama. Aga tema lootus ei läinud mitte täide. Ema surmast saadik on laps ilka wainne ja turt. Isa katsub igapidi lapse usaldust ja armastust wõita, ta tahaks temaga mängida, tema suust õistamise healt kuulda. On ta ju, hoolimata haigusest, emaga mänginud ja nalja teinud, kui ema tema puppesid puhastab ja seal juures laulust laulib. Kui Annale ommetegi omad lühesed tema järele wälja sirutaks ja talle suud annaks. Siis tunneks ta, et ta oma lapse ees on armu leidnud! Kõik ootamine on asjata. Surnud ema on seda lõik hauda wiinud. Hirmuga waatab laps isa otsa, ja midagi ei tee temale enam rõõmu. Igal laupäewa õhtul läheb ta pärast palgasaamist poodi ja ostab oma lapsele mänguasju, maiusvalakest ja mõned riidetükid. Ja kui isa annetega kodu tuleb ja nad lapsele sülle paneb, wastab laps üsna wiisakalt: „Tänan wäga, isa!“ Aga rõõmuhealt pole kuulda

lapse suust, ja asjata ootab isa lapse poolt suuandmist. Oma last sellele sundida ta ei taha. Isa tunneb elawalt, see laps on tema lohtumõistja; lapse argdus on tema trahw tehtud patu eest. Ilka raskemine muljub süütundmine tema hinge kui loorem ja sagedaste igatsed ta metsikult oma naesega kokku jaada, naesega, kes nii hea ja puhast oli, ja surema pidi, sest et ta tema wastu nii halastamata oli! Sest seda ta loeb igapäew oma lapse filmadest, mis uueste tema peale laebdust tõstavad. Kas ta siis ju küllalt ei ole kannatanud?

Et tema oma naist lõige enam tunne waja olewat, naist, kellega ta niikaua õnnelikult elanud, lunnit ta joomahaiguse kütketesse langes? —

Jälle on laupäew. Ta läib lõik poeknad läbi ja õist oma lapsele asju, mis teda rõõmustatsiwad. Eht ta leiab midagi sündsat. Aga lõik ilmaaegu. Annakesel on need asjad lõik ju olnud, ja nad ei ole talle mitte rõõmu teinud. Waewalt on ta eht naeratanud. Oh, laps läheb ilka nõdremaks, tema palgetesed ilka õhemaks. Wiimaks kaotab ta weel ka oma lapse, ta läheb ära ema juure; siis on nad kats ühendatud ja tema üstina, nende seltsist wälja läkatud!

Poekante pealt ei leia ta midagi, tema läheb edasi, lunnit majad ära lõpewad, ja tema tutwa tee peale jõuab, tee peale, mida ta nii sagedasti läinud, kui tema naene weel elas, ja jõuab kodukülasse. Ta läheb seda teed edasi. Ja tema on matuseaia peal.

Rõhikisel kalmukünkal läheb ta põlwile, esimest korda. Rõhi haljendab ja tähed säravad lahkest puulehtedest läbi. Ta tahab palwetada — ta loeb „Meie Issa“ palwet,